

Thorvaldsen.

Prolog

ved det kongelige Theaters Sorgesest,

den 9de April 1844.

af

J. E. Heiberg.

Thorvaldsens Museums
ARKIV.

Kjøbenhavn.

Førlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

Thorvaldsen.

Prolog

ved det kongelige Theaters Sørgesfest,

den 9de April 1844.

af

J. L. Seiberg.

Thorvaldsens Museums
ARKIV.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

Epitafium

Epitafium

over den kongelige Theaters Sædelse

den 24 April 1844

J. P. Beiderup

Theaters Museum
ARKIV

Beiderup

Trykt hos Høsteds Bogtrykkeri i København

1844

Fortællende sit Hæder, udførelse
 Som om en Fortællende var her
 Et Høst var vil som det for her
 Men faldet var Hæder og
 Men Hæder og Hæder og Hæder
 Et Høst var vil som det for her
 Et Høst var vil som det for her
 Et Høst var vil som det for her

Den dybe Sorg, som Danmarks Hjerte bærer
Bed Tabet af sin vidtberømte Søn,
 Har alt sig givet Lust i Ord og Toner, med os
 Der klang i Kunstens Hal og Herrens Tempel.
 Men ogsaa her begjærer den en Tolk,
 Thi ingen Kunst, af Museerne beskyttet,
 Vil staae ufølsom i den fælleds Sorg,

Fortfættende sit Arbeid, uforstyrret,
Som om en Hverdags-hændelse var skeet.
Ei Noget være vil som Den, der stod
Alene følesløs ved Balbers Død,
Mens Mennesket og al Naturen græd.
Dg just paa dette Sted er Savnet synligt,
Thi her den ædle Skikkelse man stued
Saa mangel Aften; tom staæer nu hans Plads;
Behængt med Sorgeslor; og aldrig mere
Vi see ham gotte sig ved Holbergs Lume;
Men i Udødeligheds Land maaffee
Han rækker ham sin Haand, og siger: Du
Var ogsaa Billedhugger, ogsaa du
Har formet Mennesker, din Ben var Meisel.

See, Kjøbenhavn har havt sin stille Uge;
Dg Sorgen ved den store Mesters Bortgang
Blev knyttet til vor Kirkehøitids Alvor,
Men skøndt Opstandelsen sin Fæst har feiret,
I hvis Forjættelser den Tabte hviler,
Lad denne Dag end vies ind til Sorgen,
Den offentlige Sorg, som Alle dele.
Musiken tier, Sang skal ikke tone,
Den er for blød for denne Marmor-smerte;
Kun Ordet lyder her idag, og lyder
Alvorligt, strengt, lig Stenen, han gav Tale.
Thi dyb og dampet er Sculpturens Røst,
Den har en Klang som Evighedens Kloffe,
Der ei fornemmes midt i Livets Tummel.

Ei smigrer den sig glat i Dret ind,
Som sød Mustk, som Farvepragt i Diet;
Nei, ubevægelig staaer Marmorstøtten,
Dg siger: Kom til mig, hvis du formåer det,
Thi jeg gjør ikke mindste Skridt mod dig.

Dg denne kolde, denne strenge Skønhed,
Saa vanskelig at favne som en Fjeldtop,
Har altfaa nu dig grebet, danske Folk,
Dg ført dig til de rene Formers Rige,
Hvor Skikkelserne staae som stille Tanker,
Aflødte jordist Dragt og jordist Attraa? —

O nei, mit Folk! Din Nutid og din Fremtid
Maa længe dukke sig i dette Bad,

Før Sjælen renset er til disse Syner.
Men Anelsen er vaft, og vaft ved Ham,
Der foldede dens Binger ud af Svøbet,
Saavel som Psyches; ved den Kraft, han gav dem,
Blid de sig hæve til hans Gudeverden.
Alt skimter Norden i sin tætte Laage
De Skønheds-Idealer, Syden længe,
Begunstiget af Himlens rene Lys,
Har med Beundring seet i solklart Dyrids.
Thi denne Genius, født i vor Midte,
Dg i vor Midte død, tilhørte Verden,
Alt før han hørte Fædrelandet til.
En Glorie, saa blendende, saa rig,
Omstraalte ham: det var Europas Krands,

Der bølged paa hans lange Søberloffer;
Dg Krands og Koffer indgjød Grefrygt;
Endog hos Den, som fatted ei hans Værd,
Uavkundigheden er et magisk Ord,
Der virker blindt og umodstaaeligt;
Dg visselig fortjener den sin Mægt,
Naar den har grundet sig i store Værker,
Dg har sig underlagt den vide Verden,
Bel tæller Danmark andre skønne Navne,
Dg skylder dem ei mindre Tak end dette;
Men Marmorstøtten taler ei et snevert,
Begrændset Folks kun lidt bekjendte Sprog,
Den taler hele Verdens Tungemaal,
Den har sit Fædreland ei her, ei hist,

Men overalt, hvor Kunstens Bugge stod,
Da Holberg døde, faldte Danmark Taarer,
Men det begræd dog kun sit eget Tab;
Men her begræder det, hvad Verden tabte,
Dg hvad den tabte, var dets egen Borger;
Her fødtes han, her døde han, her stænktes
Den moderlige Jord ham sidste Hvile,
Derfor hans Ligfærd blev til et Triumftog,
Ei blot i vort, men i Europas Navn;
Men Danmark gif, som nærmest Slægtning, nærmest,
Dg følte Sorgen hundredfold fordoblet,
Thi Verdens Sorg var lagt paa Danmarks Skuldre.
Men føleligst det tunge Savn dog rammer
Dig, Kjøbenhavn, thi du besad ham selv,

Dg saae ham jævnligt, selv paa Torv og Gade.
Dg har du tænkt dig, hvad du taber ved
Et meer at see den herlige Figur,
Saa plastiff som hans egne Gudestøtter?
Har du bemærket, at ihvor han traadte
Blandt Mængden frem, der veg den taus tilside,
Behersket ubevidst af hellig Sky?
At Døgnets Iver, Lidenskab og Naahed
Forstummed ved hans Syn og høied Ralken?
Er Nogen i din Midte nu tilbage,
Som smelter dig ved sin Personlighed?
Al nei! Den Gnefte, der stillet var
Saa høit, at uantastelig han stod,
En Gud, en Heros, fra hvis Marmorfoder

De fløve Pile kraftløst slot tilbage,
Som selvkløg Dabel, huul Bagtalen ellers
Er rede til at sende mod den Bedste, —
Han er dig røvet, og du har ei længer
Et uanfægtet Ideal for Die,
Som Ledestjerne for din Grefrygt,
Som Hvile for din Søgen efter Storhed.
Tom er den Plads, som Een blot kunde fylde,
Dg smerteligt vil denne Tomhed føles,
Dg længe vil du studse ved den Tanke,
Hvergang den vaagner: Thorvaldsen er død!

Dg just i denne Gal, til Glæden viet,
Til Glæden over Skjønhed, Musers Kunst,
Her vilde Skjæbnen, at hlin Skjønhedsformer

Udaandede det sidste Suf i Livet,
Dg Glædens Tempel blev et Sørgehuis,
D danste Skueplads! kan du forvinde
Det Indtryk, dette Syn har efterladt?
Kan din Thalia med sit Speil, sin Maske
Aflose Melpomenes tunge Dolk?
Vil ei, naar Latter bryder ud med Jubel,
En sagte Sørgegjenlyd klinge med,
En sympathetisk Tone fra de Mure,
Som vare Vidner til saa haardt et Slag?
Dg dog, han døde, som han burde døe.
Ei overlevende sin egen Kraft,
Usvækket, i sin bedste Virksomhed,

I Kunstner-Ungdom, end med Synet skarpt
Dg Haanden kraftig, drog han bort, og gik,
Selv feierrig, til feierrige Guder.
Lad Sorgen dvæle ved det bratte Tab,
Saalænge til den selv sig føler træt;
Med Tiden vil Erindringen kun glemme
Det Glimrende, der prægede hans Død,
Som det hans Liv har præget og hans Værker.
Forbause Verden maatte han i Alt,
Dg selv hans Død forbauste som hans Jason,
Hans første Værk, for hvilket Verden studeb.

Men svager er den Tribut, Forbauselsen
Det Store bringer; den er kold og flygtig.

Kun Kjerligheden giver heelt sig hen,
Dg holder ud, tiltrods for Tidens Verling,
Med den omfatte vi den Tabtes Minde
Dg Det, som Meer end Mindet er: hans Bærker,
Som uforgængeligt, i evig Ungdom
Skal staae, nærværende for alle Slægter.
Alt ere disse Skatte Danmarks Gie,
Men Danmark skal dem eie meer endnu,
Tilgænge sig dem dybt med Kjerlighed,
Den Kjerlighed, som heelt sig giver hen
Med fuld Fortaben i sin Gjenstands Værd.
I disse rene Skikkelses Betragtning
Vi luttre skal vor Idræt og vort Sind,
Dg rense vore Tanker fra det Lave.

Da lever end den Edles Mand iblandt os,
Dg Tiden domme skal om denne Slægt:
Den værdig var, med Thorvaldsen at leve,
Bar værdig til at sørge ved hans Død.

